

Н.В. Ванжа

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
вищої математики і фізики,
ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет
економіки і торгівлі»,
м. Полтава,
vanzha.natalya@mail.ru

ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ВНЗ

Формування математичної культури студентів ВНЗ є одним з аспектів реалізації наступності у навчанні математичних дисциплін у вищій школі. Значення математичної освіти для спеціаліста економічного профілю важко переоцінити. Математичні методи і математичні моделі широко використовуються в економічній теорії і практиці. Математика сприяє розвитку логічного мислення студентів, вмінню оперувати абстрактними об'єктами, аналізувати, доводити свою думку, критично оцінювати результати власної діяльності. За словами Дж. Брунера, математика дає спосіб впорядкування безвідносно до того, що саме впорядковується [2]. Математичні дисципліни закладають теоретичні основи вивчення спеціальних дисциплін, таких як статистика, економетрія, економічний аналіз, мікроекономіка, теорія прийняття управлінських рішень та ін. Набуті у процесі вивченні математики риси особистості, такі як розвинена логіка міркувань, критичне мислення, вміння аргументовано відстоювати свою думку, допоможе людині досягнути успіху у багатьох сферах суспільної діяльності та в особистісних стосунках.

Сучасна педагогічна думка змінює парадигму математичної освіти. Замість завдання – навчити студентів математичних знань та вмінь – актуальною стала задача формування у нього математичної культури мислення. Проблематикою формування математичної культури особистості займалися багато вчених і педагогів, зокрема З.С.Акманова, Г.М.Булдик, Є.О.Ладатко, С.А.Розанова, М.В.Третьак та ін. У дослідженнях відмічається складність та багатогранність цього поняття. Визначення математичної культури у різних авторів досить різняться, однак у питанні структури цього поняття є багато спільного.

Базовими компонентами поняття математичної культури студента є:

- наявність сформованої цілісної системи математичних понять, закономірностей, теорій, методів розв'язання задач;
- володіння математичним мисленням, математичною мовою;
- розвиток творчої самостійності;
- вміння використовувати математичні знання у професійній діяльності;
- поширення особливостей математичного мислення на інші сфери суспільного життя.

Ефективному розвитку математичної культури, за дослідженням З.С.Акманової [1], сприяє наступний комплекс педагогічних умов:

- актуалізація розвитку математичної культури у середній школі;
- розвиток ціннісних орієнтацій студентів у контексті математичної підготовки до професійної діяльності;
- розвиток творчої самостійності шляхом стимулювання виходу студентів в рефлексивну позицію;
- готовність викладача до управління процесом розвитку математичної культури студента.

З цього впливають напрямки діяльності викладача щодо розвитку математичної культури студента:

- збагачення системи мотивів вивчення математичних дисциплін за рахунок прикладної спрямованості навчання;
- удосконалення методики навчання (застосування інноваційних технологій, активних методів навчання, покращення дидактичного забезпечення практичних занять);
- створення якісних методичних посібників для забезпечення ефективної самостійної роботи студентів.

Відмітимо, що ґрунтовна математична підготовка студента економічного напрямку навчання – базова складова його якісної професійної освіти. Математичне мислення у поєднанні з економічною освітою створює умови для безперервної самоосвіти та професійного зростання майбутнього спеціаліста.

Література

1. Акманова З.С. Развитие математической культуры студентов университета в процессе непрерывной профессиональной подготовки на основе компетентностного подхода/З.С.Акманова // Вестник ЧГПУ: Педагогика и психология, 2009. – Вып.10. – С.5–14.

2. Брунер Дж. Психология познания. – М.: Прогресс, 1977. – 412 с.

Анотація. Ванжа Н.В. *Формування математичної культури студентів економічних спеціальностей ВНЗ.* Розглянуто структуру поняття математичної культури студента, вказано її значення для економічної освіти. Сформульовано педагогічні умови для ефективного розвитку математичної культури студента та визначено відповідні напрямки діяльності викладача.

Ключові слова: математична культура студента, економічна освіта.

Аннотация. Ванжа Н.В. *Формирование математической культуры студентов экономических специальностей ВУЗ.* Рассмотрена структура понятия математической культуры студента. Сформулированы педагогические условия для развития математической культуры студента и определены соответствующие направления деятельности преподавателя.

Ключевые слова: математическая культура студента, экономическое образование.

Summary. Vanzha N. *Formation of mathematical culture of students of economic specialties students in Higher Educational Establishments.* The structure of the concept of mathematical culture of student is examined. Formulated pedagogical conditions for the development of mathematical culture of students and identify relevant areas of activity of the teacher.

Key words: mathematical culture of student, economic education.